

СТАНОВИЩЕ

От: *доц. д-р Веселин Цветанов Митев*
Минно-геоложки университет „Св. Иван Рилски“ - София
Научна специалност: Икономика и управление по отрасли

Относно: дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен **„доктор“** по научна специалност в УНСС.

Автор на дисертационния труд: *Красимир Любомиров Петков*
Тема на дисертационния труд: *„Финансиране на инвестиционни проекти за иновации в бизнес организации, чрез методи на колективно финансиране („краудфъндинг“)“*

Основание за представяне на становището: участие в състава на научното жури по защита на дисертационния труд съгласно Заповед № 1744/06.07.2023 г. на Заместник-ректора по НИД на УНСС.

1. Информация за дисертанта

Дисертантът се е обучавал по докторска програма към катедра „Индустриален бизнес“ на УНСС по научна специалност: Икономика и управление (бизнес икономика) съгласно Заповед на Зам.-ректора по НИД на УНСС № 678/27.03.2017 г. Обучението е осъществено първоначално в редовна, а по-късно в задочна форма през периода от 27.02.2017 до 27.02.2020 г.

Дисертантът е роден на 04.04.1987 г. като през 2011 г. придобива магистърска степен по икономика, МИО специалност – Управление на международни проекти в УНСС. Владее английски и немски език. Притежава високи комуникационни и компютърни умения.

През годините на обучението си докторантът е получавал само положителни атестации от научния си ръководител. В резултат на това, както и на положителното решение на катедра „Индустриален бизнес“, дисертационния труд е насочен пред научно жури, утвърдено със Заповед на Зам.-ректора по НИД на УНСС № 1744/06.07.2023 г.

2. Обща характеристика на представения дисертационен труд

Дисертационният труд е с общ обем от 191 страници и е структуриран в увод, изложение в три глави, заключение, списък с използвана литература, списък с таблиците, списък с фигурите. Използваната литература включва 158 източника, от които 20 на български език, 138 на английски език.

Актуалността на дисертационния труд е значима и произтича от това, че през последните години съществуват предизвикателства пред бизнес организациите, които са свързани с осигуряването на капитал за инвестиции в иновационни проекти. Дисертационното изследване се фокусира върху авангардните форми за набиране на капитал чрез методите на колективното финансиране и технологиите на разпределения регистър (блокчейн). От научна гледна точка, това са методи, които са изследвани все още слабо едва през последното десетилетие.

Изследователска теза е следната: Колективното капиталово финансиране, базирано на технологиите на разпределения регистър, може да предложи качествено нов метод за финансиране на иновационни проекти, който комбинира и надгражда съществуващите модели.

Основната цел на дисертацията е представена още в увода и е: Да се съпоставят разглежданите модели, да се установят емпирично разликите в икономическата им ефективност и нивата на проектен риск, и на тази база да се изведат заключения за тяхната приложимост и потенциал като метод за финансирането на иновационни проекти.

За постигането на целта на дисертационното изследване са формулирани следните изследователски задачи:

- Научно аргументиране на основните белези и функционалност на моделите, чрез теоретично проучване.
- Разработване на експериментален модел, който да предложи решение на изведените дефицити за традиционните модели.
- Предлагане на подходяща методика за апробация и сравнение, която да позволи емпиричното изследване на моделите, при условията на възприетите научни ограничения.

Използваната научна литература включва 158 източника в обласста на научното изследване, от които 20 на български език, 138 на английски език.

3. Оценка на получените научни и научно-приложни резултати

Изследователският подход към основната цел и поставените задачи е основан на научно-теоретичния анализ, системния подход за създаване

на методически основи и методика за апробация на хипотезите в дисертационния труд и сравнителния анализ при емпиричното изследване и съпоставянето на класическия модел на колективно капиталово финансиране и този, базиран на технологиите на разпределения регистър (блокчейн), позволяващи на автора да докаже основната теза, че колективното капиталово финансиране, базирано на технологиите на разпределения регистър (блокчейн), може да предложи качествено нов метод за финансиране на иновационни проекти, който комбинира и надгражда съществуващите модели. Убедително са избрани и приложени методологията и методите, основаващи се на изследване на случай (case study), разработване на рамков апарат за количествено илюстриране и оценка на рисковите показатели на разглежданите методи (модели) за финансиране на бизнес организациите и Монте Карло симулация. Избраната методика на изследване позволява на докторанта да постигне оставената цел и получаване на адекватен отговор на изследователските задачи, решавани в дисертационния труд.

Запознаването ми с цялостния труд показва, че постигнатите резултати съответстват с поставените цел и задачи, които, заедно с постигнатите положителни резултати по съвкупност обуславят цялостното ми одобрение на труда като притежаващ необходимите качества на дисертация за получаване на образователната и научна степен „доктор“. Дисертационното изследване дава възможност за бъдещи разработки по темата в следните направления: провеждане на по-всеобхватен и задълбочен сравнителен анализ на различните модели за краудфъндинг; изследване на дългосрочното въздействие на колективното финансиране върху успеха и устойчивостта на иновационните проекти; изследване на поведенческите аспекти на инвеститорите, участващи в кампании за колективно финансиране; проучване на регулаторната рамка, свързана с колективното финансиране и нейната ефективност за защита на интересите на инвеститорите; извършване на специфични за сектора проучвания, за да се разбере уникалната динамика и предизвикателствата пред колективното финансиране в различни отрасли.

4. Оценка на научните и научно-приложни приноси

Одобрявам и напълно се съгласявам с изведените от докторанта приноси в дисертационния труд, като поздравявам кандидата за ясното, точно и много прецизно формулиране. Изведените научни резултати и изводи съответстват на формулираните приноси. Бих посочил и един съществен „скрит“ принос, а именно: Разработен е експериментален модел на капиталово колективно финансиране. Констатациите в научното

изследване показват, че моделът на краудфъндинг, базиран на блокчейн, предлага няколко предимства пред класическия. Той демонстрира по-високи NPV и IRR при по-нисък риск, което предполага повишена рентабилност и подобрена финансова жизнеспособност на инвестиционните проекти за иновации, имащи огромно значение за потенциалните възможности за набиране на капитал по линия на предложения от автора експериментален модел за капиталово колективно финансиране на малките и средни предприятия в България.

Общата ми оценка е, че представените резултати от направеното изследване в дисертационния труд на Красимир Петков могат да се характеризират като обогатяване на съществуващи знания и приложение на научни постижения.

5. Оценка на публикациите по дисертацията

В документите по конкурса са представени 5 научни публикации. Четири от тях са на български език, в които докторантът е единствен автор. Последната от тях е под печат. Представена е и една публикация на английски език в съавторство с научния ръководител на докторанта.

Научните публикации отговарят на изискванията за придобиване на ОНС „доктор“, като показват активността на автора – участие с научни доклади в конференции за оповестяване на постигнатите резултати и задълбочаване на изследванията в по-детайлизирани теми, свързани с изследването, направено в дисертационния труд. Приложените публикации коректно отразяват резултатите на дисертационния труд.

6. Оценка на автореферата

Авторефератът е в обем от 54 страници. В него е направена обща характеристика на дисертационния труд и са описани неговата структура и съдържание. Изложено е в синтезиран вид съдържанието на отделните глави, като е акцентирано върху най-важните теоретико-методологични и емпирични резултати. Представена е справка на основните научни и научно приложни приноси. Приложен е списък с избрани публикации на автора по темата на изследването.

Общата ми оценка за автореферата е, че той представя коректно, прецизно и в необходимата пълнота основните моменти от дисертационния труд.

7. Критични бележки, препоръки и въпроси

Нямам критични бележки.

Позволявам си да препоръчам на докторанта да продължи научните

си търсения в областта на капиталовото колективно финансиране на МСП.

По време на публичната защита бих желал г-н Красимир Петков да вземе отношение по следния въпрос, а именно: Какви пречки виждате пред капиталовото колективно финансиране на иновационни проекти от МСП в България?

8. Заключение

Дисертационният труд съдържа научни и научно-приложни резултати, които представляват оригинален принос в науката и отговарят на всички изисквания на Закона за развитие на академичния състав в Република България и Правилника за прилагане на ЗРАСРБ. Дисертационният труд показва, че Красимир Любомиров Петков притежава задълбочени теоретични знания и професионални умения по Професионално направление 3.8. „Икономика“, като демонстрира качества и умения за самостоятелно провеждане на научни изследвания.

Поради гореизложеното и на основание на постигнатите положителни резултати в дисертационния труд и в съответствие с приетите критерии за получаване на научната и образователна степен „доктор“, с пълна увереност препоръчвам на уважаемото научно жури да бъде присъдена образователна и научна степен „доктор“ на Красимир Любомиров Петков в Област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки; Професионално направление 3.8. Икономика; Докторска програма: Икономика и управление (Бизнес икономика).

28.07.2023 г.
София

Подпис:
(доц. д-р Веселин Митев)